

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. I. Laudandum esse constantem antiquorum Canonum usum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

LIBER SECUNDUS.

De Iustitia Libertatum Ecclesie Gallicane.

Dubius Libertates Ecclesie Gallicane partibus constant, ut ex illarum naturae accuratiori examine licuit colligere, scilicet facultate retinendae antiquae disciplinae Canonicae, & examinandi utrum novae leges utiles futurae sint, easque, si cum utilitate conjunctae non sint, repudiandi. Utriusque partis iustitiam expendemus in hoc libro, praecipue tamen secundae, quia plus habet difficultatis, & plus indiget examinis. Quis enim est, qui antiquae disciplinae usum non commendat in iis omnibus, quae temporum, aliarumque circumstantiarum mutatione inutilia, vel etiam periculosa non evaserunt.

CAPUT PRIMUM.

Laudandum esse constantem antiquorum Canonum usum.

1. **I**psis Spiritus sancti oraculis admonemur antiquam disciplinam sciscitari. *Hac dicit Dominus, inquit Hieremias cap. 6. vers. 16. Stare super vias, & videte & interrogate de semitis antiquis,*

G 3

qua

qua sit via bona, & ambulate in ea. Ne quis autem reponat monitum illud cō tantum pertinere, ut inter vias antiquas optimam eligamus: arctius nosalibi ad disciplinam illam antiquam adstringit Spiritus sanctus, extra semitas illas excurrere vetans; Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui. Proverb. 22. vers. 28.

2. Eodem ferè modo procedunt gratia, & natura, & in utràque, sicut quæque res ad suum principium proximè accedit, ità ipsius perfectionem maximè consequitur; quò autem recedit longius, eò deficit magis ab ejus virtute. Hinc fit ut religiosi Ordines primis institutionis temporibus ferventiores, & diligentiores sint in sequendis præceptis, quæ fuerunt à fundatoribus tradita, & in imitandis illorum exemplis: processu autem temporis tepescat ille ardor, ac tandem relaxata omninò disciplina regulari, abolendi sint, nisi fortè ad antiquam formam, renovato religionis spiritu, revo-centur.

3. Pari quoque ratione, licet Ecclesia Catholica columna sit, & firmamentum veritatis, navis à nulla tempestate submergenda, domus Dei, adversus quam portæ inferi nunquam prævalituræ sint; tamen in pluribus, & aliquandò præcipuis suis membris infirmitatis humanæ defectus patitur, & refrigescente charitate abundat iniquitas. Quantum enim, heu, distamus à primis illis Christi Discipulis, quorum vita, virtutes, & mors ipsa efficacissima erant argumenta veritatis, & sanctitatis Christianæ Religionis.

4. Quid igitur mirum si ad finem usque mundi magna veneratione prosequendæ sint sacræ illæ regulæ, quæ tunc constitutæ sunt, cum abundantius sese Spiritus sancti gratia effundebat in Christianos, maximè autem in Pastores, penes quos erat legum ponendarum facultas.

5. Tanta solet incommoda invehere legum mutatio, ut vel eo solo nomine commendandum sit antiquæ disciplinæ studium, & in ea retinenda firmitas. Hanc tradit doctrinam Doctor Angelicus 1. 2. quæstione 97. art. 2. his verbis; *Habet ipsa legis mutatio, quantum in se est, detrimentum quoddam communis salutis, quia ad observantiam legum plurimum valet consuetudo, in tantum quod ea, qua contra consuetudinem communem sunt, etiamsi sint leviora de se, graviora*

viora videntur. Unde quando mutatur lex, diminuitur vis constrictiva legis, in quantum tollitur consuetudo: Et idē NVNQYAM DEBET MVTARI LEX HVMANA, NISI EX ALIQVA PARTE TANTVM RECOMPENSETVR COMMVNI SALVTI, QVANTVM EX ISTA PARTE DEROGATVR. Et infra; Unde dicitur à Jurisperito quod in rebus novis constituendis evidens debet esse utilitas, ut rectè recedatur ab eo jure, quod diu equum visum est.

6. Sed etsi omni alia probatione hæc doctrina destituta esset, illius veritatem abundè demonstraret experientia. Nam si omnes Rerumpublicarum, Regnorum, aliorumque Cœtuum calamitates, & everfiones inspiciamus, ab innovatione aliqua imprudenter facta sæpissimè occasionem accepisse animadvertemus, ut verè dixerit S. August. epist. 119. *Ipsa mutatio consuetudinis etiam quæ adjuvat utilitate, novitate perturbat.*

7. Complectitur autem antiqua disciplina Decreta Conciliorum œcumenicorum, summorum Pontificum Constitutiones, imò & Conciliorum Provincialium Canones, specialem tamen erga Concilia œcumenica venerationem præferunt Galli, dum suas libertates allegant.

8. Equidem, si Dominus noster Jesus Christus, ubi forent duo, vel tres in nomine ejus congregati, se quoque futurum pollicitus est, quis dubitet, illum in Cœtu omnium Ecclesiæ Pastorum simul congregatorum præsentiorum fore, & luminis, ac gratiæ vim majorem in eos effusurum.

9. Apostoli Spiritu sancto repleti exortas circa circumcissionem, & alias observantias legales, difficultates non seorsim, ut facilè poterant, enodarunt: sed in Concilium congregati post longam disquisitionem solverunt. Notanda sunt autem verba, à quibus incipit Decretum illud Apostolicum; *Visum est*, inquit, *spiritui sancto, & nobis*. Quæ quidem verba argumento sunt, quod Spiritus sanctus Conciliis, maximè œcumenicis præsit, ea illustret, & ad veritatem infallibiliter dirigat. Porro cum primum in unoquoque genere sit mensura, & regula cæterorum, illud Apostolorum exemplum sequi debent, qui in illorum locum succedunt, quando tempora incidunt, quæ id exposcant.

10. Is fuit omnibus retrò sæculis Catholica Ecclesiæ sensus,

sus, quæ maximam vim habere Concilia œcumenica semper putavit ad conservandam, vel restaurandam fidei puritatem, & morum sanctitatem. Quin etiam congregata sunt sæpè Concilia ad constituendam disciplinam in rebus, quæ hodiè non tanti momenti viderentur, ut illarum causa evocandi essent undique à suis Diœcesibus Pastores.

11. A Conciliis generalibus, in quibus summus Pontifex Caput visibile Ecclesiæ, & præcipua ejus membra, id est Pastores conjunguntur, repræsentatur Ecclesia illa, quæ ab Apostolo dicta est *columna, & firmamentum veritatis*, 1. ad Timoth. 3. quam qui non audit, debet, ut Ethnicus, & Infidelis exterminari. Quæcumque ab Ecclesia sic congregata oracula proferuntur, à promissione Divina plenissimam obtinent autoritatem.

12. Addi alia ratio potest, quæ plurimum valet, ut Christiani Conciliis œcumenicis obsequantur libentius. Cum enim in augustis illis cœtibus cujusvis Nationis, & Provinciæ Antistites inter sint, fidemque omnium ubique Christianorum, variosque illorum mores, & usus liberrimè præmant, faciliùs assentiuntur Fideles Decretis post tam accuratam rerum cognitionem prolatis, & sibi à propriis Pastoribus denunciatis, assignatis item, si quandò expediat, rationibus, & autoritatibus, quibus ducti fuerint Judices. Certior etiam inde fit populus non adulterata fuisse Decreta, ut in Conciliis minus frequentibus aliquandò contigit.

13. Licet autem aliquandò mali etiam Pontifices in hujusmodi Confessibus prophetizent, sit, nescio quomodo, ut sanctiora habeantur, quæ à sanctioribus statuta sunt, quales scimus, multos fuisse ex iis, qui primis præsertim in Conciliis œcumenicis sederunt, unde maxima illis accessit veneratio.

14. Utinam Ethnici, & Hæretici hac in parte rationem, nullâ perturbatione, nulloque proprii sensus, aut affectus præjudicio præventi, consulerent? Mirum quanta in eo tractandarum rerum Ecclesiasticarum modo illis elucescerent argumenta veritatis, & sanctitatis, quæ Religioni nostræ insunt. Quis enim non perspiciat, cœtum numero, sapientiâ, scientiâ, sanctimoniâ, & aliis dotibus, quibus præditi sunt viri,

viri, ex quibus constat, illustrissimum augustissimumque, nonnisi vera, & iusta decreturum. Hujus rationis pondere quasi oppressi duo Episcopi Provinciæ Avenionensis, qui hæretici ad Concilium Tridentinum accesserant, Catholicæ fidei iugo mentem submiserunt, ut refertur in vita Gallicè conscripta Illustrissimi Bartholomæi de Martyribus Archiepiscopi Bracharensis lib. 3. cap. 1.

15. Nemo igitur jure meritò accuset Gallos, quod antiquam disciplinam venerentur, eamque retineant, ubicunque facta in personis, aut negotiis mutatio novas leges non requirit.

C A P U T II.

Necessarium esse aliquando per novas leges antiquis derogare.

1. **F**atebitur quisquis ratione utetur accomodandas esse leges moribus eorum, quibus præstituuntur, atque variandas secundum personarum, locorum, & temporum conditionem, non ita quidem, ut regulæ ad arbitrium hominum, fortè perditorum, insectantur, sed ut, pensatis illorum dotibus, affectibus, usibus, tales eis præscribantur leges, quæ illorum saluti, vitæque rectè instituendæ aptiores videantur. Cum autem hominum mores, sicut & aliæ res omnes, mutationi sint obnoxii, necesse est, ut si antiquis moribus novi adferentur, per regulas antiquis contrarias ad bonum publicum deducantur. Non iisdem ægritudinibus animi semper laborant: sed quemadmodum in corpore nunc ille, nunc contrarius morbus grassatur; unde contraria, pro vario morborum genere, medicamenta sunt adhibenda; ita mentes successivè contrariis erroribus, & vitiis subjacent, quibus modò istis, modò illis legibus occurrendum est.

2. Habet quidem plurima incommoda legum mutatio, si cum levitate, aut imprudentia conjuncta sit, non per necessitatem quasi extorta. Quamobrem, ut docet S. Thomas

H

mas